

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 48

4. prosinca 2014.

cijena 200 Ft

U Vukovaru 2014.

Foto: Timea Horvat

4. – 5. stranica

Jesenska akademija

6. stranica

Tradicijsko građevinarstvo

8. stranica

Jesenski književni dani

14. stranica

Komentar

Putuj, putuj, srićo moja!

Putovati, putovati! – to je stalna ljudska čežnja. Ako ne na magarcu ili devi, onda automobilom, željeznicom, brodom ili avionom, svejedno. Ljudi su izmislili sve samo da bi putovali – piše u svojem Mediteranskom putopisu Tomislav Marijan Bilosnić ki je proputovao skoro sve kontinente na bijelom svitu. A, eto, mi bi nek do Zagreba i najzad, ne na somaru ni na kamilji, u manjkanju automobila, broda i vlašćega aviona, silom prilik na željeznički kola. Sambotel je službeno 190 km daleko od hrvatske metropole, a kad iz središća Željezne županije kanimo tamo zajti, onda imamo i već «sajnjih» mogućnosti, kako bi va Koljnofi rekli, na cugu. Čez 11 uru i 55 minutov i sve skupa s petimi presidanjji, prik Šoprona i Wiener Neustadta, a i Villacha s ogromnim kolobarom moremo zajti do poželjnoga putnoga cilja. Ali ovo još ništ nij, ima još jedan duglji put, za onoga ki svit kani viditi, još i prik Salzburga, s četirmi presidanjji, koji je za bagatelno kratko vrime, prik 15 ur i 43 minute u Zagrebu. Ako je vrime pinez, onda izgleda, željeznica nam nije voljna šparati! Uz to moramo i to reći da u grad, koji se od nas nalazi samo za dvi – dvi i pol ure autom, mirno i gvišno moremo zajti i prik 7 ur i 41 minute. Ovo bi bilo skoro i komotno, kad na željezničkoj stanici u Gyékényesu ne bi morali čekati skoro tri ure dugo. A ovo je samo odlazak, nije manje avanturistično ni vraćanje iz Zagreba. Slično prethodnom prometnom redu, i ovde imamo šansu «uloviti sami sebe» sa petnaesturnim putovanjem prik Maribora, Graza i Šoprona. S jednim šalnim uzdahom, ali skokom do Sambotela. Pred kratkim sam putovala iz Zagreba, u 14.34 uri s vanjskoga perona iz zagrebačkoga kolodvora je krenuo IC prema Budimpešti. Naravno, oni ki nimaju namjeru produžiti svoj put i stanuju na jugu, ali na zapadu Ugarske, moraju iskočiti pri Gyékényesu. Po planiranom vrimenu vlak zajde na kolodvor u 16.26 (što skoro nigdar ne izajde točno tako!), a u 16.39 gane dalje u Šopron vlak. Ako... jer u dotičnom mjestu slijedi granična kontrola, u vlak nutrastupi šestoperšonska kontrolna brigada, znači prez pregledavanje dokumentov nij' istupa. Izgubiš nekoliko minutov, ke su ti dovoljno kratke da zakasniš vezu za dalje, ali ako u riskiranju imaš dovoljno hrabrosti za vikanje ili zaustavljanje vlaka, na lotu si dobila. Ne moraš četire ure dugo čučati i tugovati na tom kolodvoru, a uprav u trenutku kad shvatiš da si spašena, kotači se giblju pod tobom, zameš upamet da u vagonu zbog akumulatorske falinge nij' svitline, a nij' previće ni vručine. Konduktar informira, vlak na liniji Pečuh – Šopron, apsolutno ne mora dočekati vlak iz Zagreba, tako svi putnici su prepušćeni slučaju sriće. Prijek nekoliko ljet svaki dan je vlak bižao na prugi Beč – Zagreb, a od Sambotela krez četire ure smo zašli u cilj. Pravoda je nekom trupilo u glavu da ta posebni vlak tribi izbrisati! Samo da mi je znati kako putuju studenti, djelatniki (jer ima ih), a i turisti na ovoj relaciji, ako nimaju druga sredstva za prometno gibanje i čije to interese gleda onda željeznica, ako ne putničke?! Putuj, putuj, srićo moja, tako nekako ide pjesma, a savjet naš je da za liniju Šopron – Kaniža – Sambotel – Zagreb dajte si živce posebno trenirati!

Tiho

Glasnikov tjedan

Polako, ali sigurno ušli smo u mjesec prosinac. Hrvati imaju prekrasna imena za mjesece u godini. Siječanj, veljača, ožujak, travanj, svibanj, lipanj, srpanj, kolovoz, rujna, listopad, studeni, prosinac. Nesigurno je podrijetlo naziva mjeseca siječnja. Najčešće je zastupljena teza o izvođenju naziva mjeseca siječnja iz sječe drva. Stariji nazivi za ovaj mjesec u nekim hrvatskim krajevima bili su: maložičnjak (prema blagdanu Bogojavljenja), pavlovščak (po blagdanu

rabljeni su u različitim krajevima, a obuhvaćaju nazive: ivanščak (po blagdanu sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja), klasen, rožencvet. Srpanj zovemo po poljodjelskom, ratarskom oruđu srp, zbog žetve koja se u tome mjesecu obavlja srpom. U pojedinim hrvatskim krajevima za ovaj su se mjesec rabili i

nazivi: jakopovščak (po blagdanu sv. Jakova Starijeg, apostola, 25. srpnja), srpen, mali srpen. Kolovoz je dobio ime po tome što se u tome mjesecu

odvozi pokošeno žito. Stariji nazivi za ovaj mjesec u nekim hrvatskim krajevima bili su: velikomešnjak (po blagdanu Velike Gospe), kolovožnjak, osemnik. Ime „rujan“ dolazi od naziva za jelenje glasanje pred parenje – rujanje. Starije ime mjeseca rujna u

Polako, ali sigurno ušli smo u mjesec prosinac. Hrvati imaju prekrasna imena za mjesece u godini. Siječanj, veljača, ožujak, travanj, svibanj, lipanj, srpanj, kolovoz, rujna, listopad, studeni, prosinac.

nekim hrvatskim krajevima bilo je: maložičnjak (po blagdanu Male Gospe, 8. rujna), rujna, jesensčak. Mjesec listopad ime je dobio po tome što opada lišće. Stari hrvatski nazivi za listopad u nekim su krajevima bili: miholjščak (po blagdanu sv. Mihaela Arkandela kojim, zapravo 29. rujna, završava prethodni mjesec), kožaprst, desetnik. Ime mjeseca studeni označava niske temperature, a vlastito je hrvatskom jeziku. Stariji hrvatski nazivi ovoga mjeseca bili su: vsesvetčak (po blagdanu Svih svetih, 1. studenog), veteranjak, zmiščak. Više je prijedloga za određivanje etimologije naziva „prosinač.“ Jedan je kršćanskoga izvorišta i upućuje na to da je riječ o mjesecu u kojem se više „prosi“, to jest moli, što bi bilo povezano s adventskim običajima. Drugi prijedlog polazi od toga da je u tome mjesecu zimski suncostaj, pa bi to bio mjesec u kojem sunce „prosine“. Stariji hrvatski nazivi koji su bili u uporabi u pojedinim krajevima bili su: velikobožičnjak (prema Božiću), gruden, dvanajstnik – čitam ovih dana na jednom od brojnih hrvatskih portala.

obraćenja sv. Pavla, 25. siječnja), prezimec. Nije sigurno podrijetlo naziva mjeseca veljače, no pretpostavlja se da označava sve duže dane koji tako postaju veći – „velji.“ Stariji hrvatski nazivi za ovaj mjesec u pojedinim krajevima bili su: svećen (vjerojatno prema blagdanu Svijećnici, 2. veljače), veljak, svičan. Pretpostavlja se da hrvatsko ime mjeseca ožujka dolazi od riječi „laž“, što bi označavalo lažljivost, promjenjivost vremena u tome mjesecu. Stariji hrvatski nazivi koji su se rabili u pojedinim krajevima bili su: gregorjevščak (vjerojatno po blagdanu sv. Grgura I., pape, 12. ožujka po starom kalendaru), sušec, protuletnjak. Hrvatsko ime za mjesec travanj dolazi od riječi trava. Stariji nazivi za mjesec travanj u nekim hrvatskim krajevima bili su: jurjevščak (po blagdanu sv. Jurja, 23. travnja), traven, mali traven. Svibanj je dobio ime po biljci koja se zove svib(a) (Cornus sanguinea). Stariji nazivi za ovaj mjesec u nekim hrvatskim krajevima bili su: filipovščak (po blagdanu sv. Filipa, apostola, 3. svibnja), rožnjak, sviben, a bila je raširena i uporaba naziva „maj“. Lipanj je mjesec kada cvate stablo lipe. Ostali hrvatski nazivi za ovaj mjesec

Branka Pavić Blažetin

Obavijest o izborima za Predsjednika Republike Hrvatske

Vlada Republike Hrvatske, na sjednici održanoj 20. studenog 2014. godine, donijela je odluku da će se izbori za Predsjednika Republike Hrvatske održati u nedjelju 28. prosinca 2014. godine.

Građani Republike Hrvatske koji će glasati u diplomatsko-konzularnim predstavništvima (veleposlanstvima, generalnim konzulatima ili konzulatima) NAJKASNIJE DO 17. PROSINCA 2014. moraju podnijeti zahtjev za PRETHODNU REGISTRACIJU (ako imaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj) ili zahtjev za AKTIVNU REGISTRACIJU (ako nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj).

Sve informacije o privremenom upisu, aktivnoj registraciji, prethodnoj registraciji te potvrđama za glasovanje izvan mjesta prebivališta možete pronaći: <http://hu.mvep.hr/files/file/dmku/izbori/141126-izbori-za-predsjednika-republike-hrvatske.pdf>

Na izborima za Predsjednika Republike Hrvatske, biračima je omogućeno glasovanje izvan mjesta prebivališta.

1) BIRAČI KOJI IMAJU PREBIVALIŠTE U REPUBLICI HRVATSKOJ, a žele glasovati izvan mjesta svog prebivališta:

a) ako žele glasovati u Republici Hrvatskoj, zatražit će PRIVREMENI UPIS u registar birača izvan mjesta prebivališta

Birači se mogu privremeno upisati u registar birača u gradu ili općini gdje će se zateći na dan održavanja izbora. Zahtjev za privremeni upis izvan mjesta prebivališta može se podnijeti nadležnom uredu, neovisno o mjestu upisa u registar birača.

b) ako žele glasovati u inozemstvu, zatražit će PRETHODNU REGISTRACIJU

Birači se radi prethodne registracije trebaju obratiti sa zahtjevom nadležnom diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske ili nadležnom uredu u Republici Hrvatskoj.

c) ako nisu sigurni gdje će boraviti na dan održavanja izbora, mogu od nadležnog ureda u kojem su upisani u registar birača, **zatražiti POTVRDU ZA GLASOVANJE IZVAN MJESTA PREBIVALIŠTA**, temeljem koje će moći glasovati na bilo kojem biračkom mjestu u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

2) BIRAČI KOJI NEMAJU PREBIVALIŠTE U REPUBLICI HRVATSKOJ, a žele glasovati, u inozemstvu ili u Republici Hrvatskoj, **moraju se aktivno registrirati**.

Zahtjev za aktivnu registraciju birači podnose

- najbližem diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske u inozemstvu odnosno
- nadležnom uredu u Republici Hrvatskoj ako će na dan održavanja izbora boraviti u Republici Hrvatskoj.

S obzirom na mogućnost ponavljanja izbora (drugi krug glasovanja), birači mogu kod podnošenja zahtjeva, **odlučiti odnosi li se zahtjev i za drugi krug glasovanja**.

Na internetskoj stranici Ministarstva uprave <https://uprava.gov.hr> dostupni su obrasci zahtjeva te podaci o adresama nadležnih ureda.

Napominjemo, birači koji imaju vjerodajnice i pristup aplikaciji e-Građani, zahtjev za privremeni upis mogu podnijeti putem iste.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UPRAVE

KLASA: 013-01/14-01/98
URBROJ: 515-03-01-02/1-14-2
Zagreb, 24. studenoga 2014.

OBJAVA BIRAČIMA

Vlada Republike Hrvatske je dana 20. studenoga 2014. godine donijela **Odluku o raspisivanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske**.

Za dan održavanja izbora određena je

nedjelja 28. prosinca 2014. godine.

Pozivaju se birači da izvrše pregled, dopunu i ispravak podataka upisanih u registar birača u službi za opću upravu ureda državne uprave u županiji i Gradskom uredu za opću upravu Grada Zagreba, prema mjestu svog prebivališta, **svakim radnim danom u radno vrijeme ureda, a u subotu 13. prosinca 2014. godine u vremenu od 8.00 do 14.00 sati**.

Detaljnije obavijesti bit će objavljene na internetskim stranicama nadležnih ureda.

Zahtjevi za dopunu ili ispravak podataka u registru birača mogu se podnositi

zaključno do srijede 17. prosinca 2014. godine.

Na internetskoj stranici Ministarstva uprave <https://uprava.gov.hr> omogućen je uvid u registar birača putem OIB-a ili MBG-a građana i prezimena te su dostupni podaci o nadležnim uredima i službenicima ovlaštenim za vođenje registra birača.

Također, do 17. prosinca 2014. godine, građanima će u nadležnim uredima biti dostupan uvid u podatke upisane u registar birača koji se odnose na osobno ime i adresu birača.

Zahtjevi za privremeni upis, aktivnu registraciju, prethodnu registraciju i izdavanje potvrde za glasovanje izvan mjesta prebivališta, mogu se podnijeti

zaključno do srijede 17. prosinca 2014. godine.

Nadležni uredi u Republici Hrvatskoj će na dan 17. prosinca 2014. godine zaprimati zahtjeve **do 16,00 sati**.

Podsjećamo birače koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj da je **uvjet za ostvarivanje prava glasovanja VAŽEĆA OSOBNA ISKAZNICA**. Naime, samo birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i važeće osobne iskaznice ulaze u popis birača odnosno nalaziti će se na izvacima iz popisa birača koji će biti dostavljeni na biračka mjesta.

Birači koji prilikom dolaska na biračko mjesto, utvrde da nisu upisani u izvatzke iz popisa birača, mogu **na dan održavanja izbora dobiti POTVRDU ZA GLASOVANJE** (npr. osobe koje nemaju važeće osobne iskaznice).

Potvrde izdaju nadležni uredi u Republici Hrvatskoj prema mjestu prebivališta birača odnosno diplomatsko-konzularna predstavništva u inozemstvu, za birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Ponovo u Vukovaru na jubileju gradskoga zničenja

„I dok je srca, bit će i Kroacije!”

Gdo sredinom novembra putuje u Slavoniju, nekako će ju najti u turobnoj, otajnoj sivini. U misecu kad se nevjerojatno rano i naglo zaškuruje, polag ulice, u obloki, na raskršći i lisa kot putokazi goru črljeni lampioni. Cijela pokrajina se spominja teškoga borbenoga ljeta, kad su strahote potresle krajinu, a zvirske bande su harale, klale i zničile sve živo. Bojne operacije Slavenskoga Broda i susjedne Bosne služu i za kasnonoćnu temu razgovora, u stanu našega domaćina, umirovljenoga pukovnika Tunje i njegove brižne žene Mare, ka nas dočeka s okusnim falati slavonske kuhnje. 18. novembra, godinastim utorkom, toga dana kad je prije 23 ljeta brutalno okupiran Vukovar, a JNA i paravojne jedinice su nariktali krvoprolivanje med ruševinami, ali na Ovčari, a hladnokrvno izživljavanje su nastavili nad žrtvami u konclogori na različiti mjesti matične im srpske zemlje, grad Vukovar ponovo je hermetično zaprt. Policajac ne pušća, jedino onda, kad se izusti ime Bartolovićevo i kad se dodaje, nas čekaju s parkirališćem pred hižom u centru grada.

U susjedstvu staroga židovskoga groblja u Mirogojskoj ulici tetac Ilija i hižna družica teta Magdalena već nestrpljivo miru poglede u vlašćoj ulici, idu li ti njevi gosti. Po cijeloj dužini ulice parkiraju već i na izgled, dragi, elitni auti s različitim registracijama iz cijele Hrvatske. Naši gostodavatelji ke smo lani slučajno upoznali, skupa imaju 160 ljet, suprot sve doživljene strahote i muke, veseli su i zdravi. Samo se zbog toga tužu da ne znaju se jako s kim pominati, svi njevi su prošli, ali pomrli. U susjedstvu stoju Srbi, kim je svako ljetu 18. novembar izgleda kaštiga, rolo je povličen na obloki, cijeli dan nimaju izlaska iz stana. S drugoga kraja male hižice betonirani fundamenat već stoji za budućega doma Udruge Mađara grada Vukovara, u kojoj je kotrig i teta Magda, rodom Ugrica. Kolači, kava na način teca Ilije, žgano ter vino, i mala hižica puna topline ter dibokoga prijateljstva, koje jedno ljetu dugo je nepozabljivo, sve do trenutka, dokidob se ne čujemo, ali ne vidimo ponovo. Nimamo čuda vrimena, pašćiti se moramo, ako kanimo prispiti na povorku sjećanja. Nećemo u bolnicu, nismo bili ni lani, navodno, tamo počinje politički vrh svoju prošeciju toga dana. Masa stoji na

raskršću, šibenske kape, črne odore hrvatske obrane, u črninu pokrta majka iznad srca nosi črno-bijelu sliku svojega izgubljenoga, zelene modne jakne, hrvatski barjaki... sve to na jednom mjestu. Televizijski štabi lovu ljude ki su pripralni odgovoriti na strašno bezobrazno pitanje: – Zašto ste došli danas u Vukovar?! Na sredinu jednoga kruga k nam čisto blizu stoji Josip Klemm, predsjednik Udruge specialne policije iz Domovinskoga boja. Iako na nas još kapa godinica, nevjerojatno polako se gane mnoštvo ljudi. Za nami mladi Dubrovčani jaču, tabla svidoci da su iz fare Sv. Petra Boninovoga. Posebni transparent tumači njeve misli: «Da vi niste hrabri bili, ne bi mi trobojnicu vili...» Lijevo, na istom mjestu kot i lani, nepomično stoju žene, civilne žrtve Vukovara, držeći u ruki knjigu *Sunčica*, sa svidocanstvom žen i dokumentiranom gnjusobom, što su sve morale pretrpiti za padom ovoga varoša u takozvani bijeli hiža. U te su onda ušli, sami od sebe rado titulirani «osloboditelji», kad su hteli, to su činili sa živimi bići što im je nek volja diktirala. Cijelim putem se more upametzeti, ovo ljetu su u jakom broju mladi ljudi, čuda je i dice u povorki s lampioni. Staramajka kroz oblok nas bla-

goslavlja s očenašom u ruki. Kad zagledamo turam crikve Sv. Filipa i Jakova, razvedri se nebo, i Sunce se rivlje najpr iza nebeskoga zastora. Mokre su ulice, ali paprapla jur neživo visu, izgubila su na ovom pohodu pravu ulogu. Većputi, na već minut dojdemo do zastoja, svi diozimate-lji tiho se pominaju. Ulaz zgrade policije s dvi strane pokriven je s kombiji, namjerno, tako velu, da nikogar ne izazivaju čirilične table. Pred nami, skoro pod vodotornjom, naglo se stvori krug, Kolindu Grabar Kitarović, kandidatkinju za predsjednicu Republike Hrvatske, lovu kamere, objektivni fotoaparator u srcu naroda. Čuda Vukovarcev stoji polag puta, muži u kolica, žene sa svićami i mečeši, imaju što viditi, masu od 80 000 ljudi. Barem takova je službena procjena pišakov. – Ej, kad bi nas bilo ovoliko toga 1991. ljeta, ne bi nam ulazili u grad nikakovi neprijatelji – komentira se u gustoj povorki. Iako ovput mješćani nisu tako aktivni kot lani, nestale su tablice s porukami za različite političare, zato tu i tamo vidimo transparente kot 100 % Hrvatska, neka pitanja ali primjedbe adresirane premijeru i njegovim kolegama. Kod Memorijalnoga groblja žrtav iz Domovinskoga boja spori se ritam hoda

i stanemo viditi, koja je ljudska rijeka iza nas. Dugo-dugo čekamo, već se je začela i maša zadušnica za poginule, identificirane i zakapane građane, a osobito se moli za one, za čiju sudbinu i mjesto počivanja se još i dandanas ne zna. Ni za 23 duga ljeta... – Molit ćemo i za žive branitelje i za one ki se teško nosu s činjenicom da ov grad i domovina nisu postali takovi o kakovoj su sanjali, dok su izlagali svoje živote – početak je to prodike dubrovačkoga biskupa mons. Mate Uzinića ki postavlja i pitanje: – Zašto su nam mrtvi branitelji junaki, a živi branitelji teret? Doslavno se ima na tom razmišljavati svaki u ovoj državi. Moli se za branitelje u Savskoj, a i za Vladu da otvara dijalog s branitelji, s

Vukovom, ali molitva je upućena i zbog obitelji braniteljev, svih stradalih, a i za sadašnjost i budućnost Hrvatske. Glavni govorač zove sve sudionike k obnovi hrvatskoga društva, odlučnosti da se reče istina, da prestane nijekanje agresije, genocida, zločina nad Hrvatskom, a ne nazadnje i kršćanskom oprasćanju. Na kraju biskupskoga razmišljanja grmu nad memorijalnim grobljem izabrane Matoševe legendarne riči: „I dok je srca, bit će i Kroacije!”

Te Kroacije, ka je toga dana složno odala počast junačkom gradu, a lupanje hrvatskoga srca još glasnije se je odzvanjalo po nabito puni vukovarski ulica...

Tiho

SAVSKA 66

Četrdeset dani demonstracije hrvatskih braniteljev u Zagrebu

Kad človik u Zagrebu hodi, onda obavezno posjećuje mjesto, kade se je prošlost zakvačila u sadašnjost, a to je pod Savskom 66. Ovde se nalazi Ministarstvo hrvatskih braniteljev skupa s Ministarstvom socijalne politike i mladih. Zgrada škura, mrska, svojim ružnim izgledom vjerno zrcali sadašnji položaj onih ki se odvuđ čutu othićenim, odbijenim. Ki su nutri, vjerojatno ne mislu to tako, ali nasuprot višekatkoga stana jur već od četrdeset dani dugo protestiraju drugomišljeniki. Borci, navodno pogaženi u svojoj pravdi, iščrpljeni i trudni, većinom invalidi u kolica ali uprav sa štakami, ki su dio svojega žitka ostavili na frontu, a strašne posljedice u/na svojem tijelu ter umu i dandanas nosu. Demonstriraju, jer se njeva uloga u Domovinskom boju spolom smanjuje, njeva prava su stalna meta političkih kartanji, a još je teže podnositi da njevo domoljublje stavlja se pod upitnik, a istinska obramba vlašće zemlje se izjednačuje s činom agresora, u neprestalnoj poruki političke elite. Uz postavljene šatore polako gori oganj, u strogom redu su pomećena drva. More zima... Plamen grije šakicu ljudi, civile, ali i u katansku rublju obličene branitelje. Braniteljsko strpljenje je iscurilo prik mjere, dobrim dijelom su krivi za to i zastupniki ovoga Ministarstva: Predrag Matić, ministar hrvatskih braniteljev(?), Vesna Nađ, zamjenica ministra, i Bojan Glavašević, njev pomoćnik. Ova trojka mora zbogomdati svojoj funkciji, tako smatraju demonstranti. Tri fotografije uz napis «Smjene» su patuljaste veličine uz plakat na centralnom mjestu Ministarstva, na koj je portret pokojne Nevenke Topalušić. Junakinja Domovinskoga boja

skoro pred misedan i pol je naglo premislula na prosvjednom skupu ispred zgrade Ministarstva, ali pred tim je još uspjela dati radijsku izjavu «da samo mrtvu će ju odnesti odnuđ». Nažalost, to se je i zgodalo, kot i to da se nažgao pred zgradom i

jedan branitelj, koga su prijatelji spasili od gvišne smrti. Grbi, zastave, transparenti, črljeno-bijela boja je trajna, jedino se ljudi minjaju, uglavnom u svitlo- ali škurozele- nom, pod markantnim policijskim nadzom. Ki svaki dan tudaj hodi, tomu je morebit jur obična slika. Većdnevna baza razočaranih ljudi pod vedrim nebom. Prez bitke, prez oružja, na ulici, po godini, na vjetru i u mrzлом se išće dostupno dostojanstvo i apelira se na zdrav razum. Svaki- dašnje nije da u slavonskoj nošnji cijeli kup jačkarov pjeva domoljubne strofe pred tmurnom zgradom. Da se rastali srce političarov? Da se spuščaju med one ljude kim zapravo moru zahvaliti svoje fotelje? Dokidob se Slavonija melodično širi u luftu, pišaki stanu. U neki obloki podmuče se glave pojavljuju sa znatiželjom, a na stranki nekolicina nezadovoljnih prolaznikov mrmlija i dalje biži od mjesta, a drugi sa simpatijom aplaudiraju. Đuro Glogoški, predsjednik Udruge 100-postotnih hrvatskih ratnih vojnih invalidov I. skupine, u medjuvrimenu simbol i glasnogovornik prosvjednikov, solidno se smiška u svojoj kolci u slavonskom polukrugu. Starotopoljani jačkom krasu podne! U Savsku 66 neprestalno dojdou bojne brigade, ekipe i civili dati potporu 100 % invalidom, jer jedno se točno zna: Nije vrime predaje! – Zahtijevamo minjanje čelnih ljudi Ministarstva ki nisu zaštitili našu populaciju, ali i prestanak izjednačavanja žrtve i agresora ter da Zakon o pravi hrvatskih braniteljev postane ustavni zakon, kako nijedna opcija ka u Hrvatskoj dojde na vlast ne bi mogla manipulirati s timi pravi hrvatskih braniteljev. S tim željimo i pokazati da iza nas ne stoji nijedna politička opcija – tako reče Đuro Glogoški Braniteljskom portalu, a konac prosvjeda, čini se, još i u ovom adventskom zbliženju sve je dalje i dalje od Savske 66.

Tiho

Jesenska akademija na bajsjoj Visokoj školi

Stručni skup za hrvatske odgojiteljice u Mađarskoj

Sudionici stručnog skupa – domaćini, gosti, bajske i baranjske odgojiteljice

U organizaciji Visoke škole Józsefa Eötvösa, odnosno Odjela za hrvatski jezik Instituta za narodnosne i strane jezike, od 20. do 21. studenog u Baji je održana Jesenska akademija – stručni skup za odgojiteljice dvojezičnih vrtića. Pozivu se odazvalo 15 odgojiteljica dvaju bajske i nekoliko baranjske vrtića, i to iz Pečuha, Salante, Kozara, Mohača.

Nakon pozdravnih riječi voditelja Odjela za hrvatski jezik profesora dr. Živka Gorjanca i lektorice hrvatskoga jezika Morane Plavac, okupljenima se obratio i Mišo Hepp, parlamentarni zastupnik Hrvata u Mađarskom parlamentu. Između ostalog on je ukazao na važnost predškolskog odgoja, dječjih vrtića u očuvanju samobitnosti i materinskog jezika. Pri tome je najavio kako će se u proračunu za 2015. godinu povisiti sredstava namijenjena za djecu i mladež, i posebno za jaslice. Hepp je naglasio da su im obećali kako će se povisiti i sredstva namijenjena narodnostima,

kojima će osigurati 2,5 milijarde forinta, među ostalima i za održavanje te razvijanje odgojno-obrazovnih ustanova, pa i vrtića.

Nazočne goste, sudionike i studente pozdravile su i dr. Adelheid Manz, voditeljica Instituta za narodnosne i strane jezike, te prodekanica Marica Kanižai, voditeljica Instituta za pedagogiju. Uz drugo naglasile su kako je bajska ustanova jedina u Mađarskoj u kojoj teče izobrazba hrvatskih odgojiteljica.

Morana Plavac najavila je kratak prigodni program koji su pripremili bajske studenti. Oni su izveli lutkarski igrokaz, kazivali prigodne stihove, podsjetili na potrebu zaštite djece i maloljetnika od zloporabe, nasilja i raznih oblika diskriminacije, te obilježili Međunarodni dan o pravima djeteta koji se od 1989. obilježava 20. studenoga.

Svjetlana Cvenić predstavila je rad i organizaciju valpovačkoga Dječjeg vrtića «Maza», koji su odgojiteljice posjetile prije dvije godine. Tihana Antolović pripremila je pak vrlo zanimljivu i sadržajnu radionicu pod naslovom «Igre i aktivnosti u radu s djecom predškolske dobi».

Bajske odgojiteljice na stručnoj radionici

O jesenskoj akademiji upitali smo Moranu Plavac, lektoricu hrvatskoga jezika. Prema njezinim riječima naše su odgojiteljice željele stručni skup uz pozivanje odgojiteljica upravo iz valpovačkoga vrtića, koji su posjetile prije dvije godine. Nakon poziva i anketiranja hrvatskih vrtića u Mađarskoj, organizirali su stručni skup prema njihovoj želji. Pri tome ističe kako se u spontanom razgovoru otvorio niz zanimljivih pitanja, rješenja i zamisli za suradnju, uz mogućnost za uzajamnu razmjenu iskustava.

Katica Divjak, odgojiteljica iz Pečuha, uz ostalo nam reče kako ima potrebe da više posjećuju vrtiće i usavršavanja u Hrvatskoj, te usavrše stručni jezik, a kao problem spomenula je da se u Mađarskoj ne mogu kupiti hrvatske knjige, slikovnice i pjesmarice.

Sutradan su održane još dvije radionice. Želimir Sušić održao je zanimljivu radionicu glazbenog odgoja, a Ana Mijatović «Akcijsko istraživanje u radu s djecom predškolske dobi – zdrava hrana». Svi materijali radionica predani su odgojiteljicama da bi se mogle njima služiti u svakodnevnom radu.

Gosti iz Hrvatske i njihovi domaćini popodne su posjetili fankaški vrtić gdje su se upoznali s tamošnjim radom.

Studenti su izveli igrokaz, kazivali stihove i obilježili Međunarodni dan dječjih prava.

Bal vizinovaca

Na poticaj bivših plesača KUD-a Tanac, te u organizaciji Kulturne udruge Vizin, 8. studenog u auli PTE-FEEK-a priređen je bal Orkestra Vizin. Nakon tri godine za ovu su se priliku okupili utemeljitelji i sadašnji članovi Orkestra, koji su naizmjenice svirali sve do jutarnjih sati. Oko 240 gostiju, koje su činili Tanacovi bivši i sadašnji plesači (koji su i otvorili bal), te simpatizeri iz Podravine, Bačke i Baranje, u lijepo okićenoj dvorani, moglo je uživati u odličnoj glazbi bez prestanka, u bogatoj tomboli te u plesu i pjesmi. Najuporniji, koji su ostali sve do samoga kraja bala, išli su kući tek „u ranu zoru, zoru, zoru...“, kad su prvi autobusi već davno krenuli.

(Vesna Velin)

ZAHVALA

U ime svih svirača koji su tijekom večeri svirali zahvaljujemo svima koji su bili na balu, te se nadamo da se svatko dobro osjećao i da se vidimo i u nekim drugim prilikama.

(Orkestar Vizin)

Dan starih u Katolju

Katoljska Seoska samouprava 8. studenoga pripremila je uobičajeni Dan starih, na koji je osobno pozvala sve stanovnike sela starije od šezdeset i pet godina. Proslava je priređena u mjesnom domu kulture.

Ljudi su s radošću primili poziv, te se polako počeo puniti mjesni dom kulture. Neki su došli pješice, a slabije i nemoćnije su dovezli kolima djeca, prijatelji, rodbina... Dugačka je katoljska ulica, kažu, dva kilometra, sa štapom na koji se oslanjamo treba mnogo vremena kako bi se ona propješačila, reći će stariji stanovnici sela. U Katolju je nedavno utemeljen pjevački zbor. Program dana započeo je nastupom zbora koji je pjevao na mađarskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. Naime, u selu žive Nijemci, Mađari i Hrvati, a djeluju i dvije narodnosne samouprave: Hrvatska i Njemačka. Nazočne je pozdravila seoska načelnica Nora Trubić, te poželjela zdravlja svim svojim suseljanima. Gosti dana bili su članovi udruge umirovljenika iz Surdukinja koji su izveli kazališni komad i pobrali velik pljesak. Komad je režirala Aga Šipoš, a vesela je to pantomima koja nam dočara vjenčanju, rođenje djeteta i smrt. Svi pozvani dobili su od Seoske samouprave prigodan poklon-paket, a zatim su ugošćeni zajedno s gostima.

Katoljsko proštenje

Narodna poslovice kaže: Sveta Kata, snijeg do vrata! Znaju to dobro Katoljci čija je prekrasna crkva posvećena ovoj velikoj svetišci. Toga dana oni već stoljećima održavaju i svoje seosko proštenje, «kermez». Djeca i unuci su raseljeni, životni put ih je odveo dalje od rodnoga sela. Toga dana oni mu se vraćaju sa svojim obiteljima, posjećuju očeve i majke koji i danas žive u ovome pitomom baranjskom selcu. Kao i dosada, slavimo svetu Katu zaštitnicu našega sela. Nisu to nekadašnja proštenja, ali dio običaja živi i u ovim današnjim okupljanjima, oko bogatoga stola, svete mise i zabave u mjesnom domu kulture. Tako je bilo i ove godine 22. studenoga. Iako muškarci ne odlaze u «planinu» kako bi tamo proveli lijepu trenutku kušajući vina idući od jednog podruma do drugog dok žene idu u crkvu na svetu misu. Običaji lagano nestaju, danas gosti i djeca, unučad ostaju kod obitelji u kućama.

Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s marnom predsjednicom Ružicom Ivanković, i ove je godine pripremila lijep program u čast svete Kate. U mjesnoj crkvi služena je sveta misa na hrvatskom jeziku. Misno slavlje uveličano je pjevanjem pečuskoga Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe koje je na orguljama pratio István Balogh. Svetu misu služio je katoljski dušobrižnik, olaski župnik Sándor Horváth. Crkva je bila puna vjernika. Po završetku svete mise nazočni su bili ugošćeni. U večernjim satima organiziran je bal uz Orkestar Juice. Publika je bila oduševljena svirkom, bal je uspio i svatko je bio zadovoljan i dobro se osjećao sve do ranih jutarnjih sati.

- MCC -

Dan mađarske znanosti na Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji

Znanstveni skup - zanimljiva predavanja hrvatskih predavača u sekciji za strane i narodnosne jezike

Izlaganje je održala i Adelheid Mancz, voditeljica Instituta za narodnosne i strane jezike.

Povodom Dana mađarske znanosti, u organizaciji bajske Visoke škole Józsefa Eötvösa, 19. studenog, u Baji je priređen međunarodni znanstveni skup, ove godine pod motom «Dalekovidna znanost: odgovorni odgovori za budućnost», a s naslovom «Stvaranje vrijednosti sredstvima znanosti na bajskej Visokoj školi Józsefa Eötvösa».

Kako nam uz ostalo reče voditelj Odjela za hrvatski jezik profesor Živko Gorjanac, Dan mađarske znanosti na taj način obilježava se još od 1997., a službeno od 2000. godine, sjećajući se na dan kada je najveći Mađar, grof István Széchenyi, uostalom po majci Feštetić, odlučio dati jednogodišnji prihod svojih dobara za znanost i akademiju. U okviru znanstvenoga skupa uvijek se ustrojava i sekcija za strane i narodnosne jezike, obično s najvećim brojem hrvatskih predavača i znanstvenika, ove godine iz Čakovca, Osijeka, Vinkovaca, Zagreba i Varaždina. Jednako tako uvijek se organizira i studentska sekcija, što je za studente ujedno i predvježba za pisanje diplomskog rada.

Nakon prijepodnevna plenarnog zasjedanja, popodne je rad nastavljen u pet sekcija. U onoj za strane i narodnosne jezike predsjedavali su voditelj Odjela za hrvatski jezik Instituta za strane i narodnosne jezike prof. dr. Živko Gorjanac i lektorica hrvatskoga jezika profesorica Morana Plavac.

Profesorice Filozofskog fakulteta iz Zagreba: Anita Celinić, Anđela Frančić i Mira Menac-Mihalić

U sekciji je sudjelovalo više od dvadeset izlagača, među njima i desetak predavača iz Hrvatske i Vojvodine. Osim na hrvatskome, kroatističke teme izložene su i na engleskom te njemačkom jeziku. Na hrvatskome jeziku održana su sljedeća izlaganja – Anđela Frančić: Imena čakovečkih ulica; Anica Bilić: Narativ o fatalnoj ljepotici Mariki Matković iz Baje; Mira

pismo u hrvatskim pravopisima i početnicama; Darinka Kiš-Novak i Kristina Ralica: Ihtiofauna rijeke Mure u Hrvatskoj prema kategoriji ugroženosti; Joža Horvat i Ines Virč: Z dneva v den čez tjezen; Draženko Tomić: Aksiološki aspekti odgoja u budućnosti; Nataša Veinović: Različita odstupanja izvornih govornika ruskog jezika u hrvatskom kao inojezičnom (drugom i stranom); Darinka Kiš-Novak, Vladimir Legac i Regina Novak: Herbarij i dvojezičnost kao značajno obilježje očuvanja informacija o vegetaciji; Dubravka Smajić i Ivana Gis: O dvama suvremenim hrvatskim pravopisima; Krunoslav Mikulan: Poetika međimurske tradicionalne narodne fantastične priče.

U sekciji za studente, kao jedina Hrvatica, Santovkinja Kristina Nemet, studentica treće godine na hrvatskom učiteljskom smjeru, izlagala je na temu „Stari životni običaji u Santovu“. Kao i svim sudionicima u toj sekciji, za uspješan znanstveni rad dodijeljena joj je Diploma koju joj je uručila prodekanica Marica Kanižai.

Dan znanosti u Baji završen je izlaganjem dr. Jánosa Ádera, predsjednika Mađarske, na temu klimatskih promjena.

Stipan Balatinac

Prodekanica Marica Kanižai i Santovkinja, studentica Kristina Nemet

Menac-Mihalić i Anita Celinić: Usporedba glagolskih sufikasa *n /*ny u hrvatskim govorima u Mađarskoj i Hrvatskoj; Michaela Mesarić: Antropogeni reljefni oblici kao posljedica rudarstva u krajoliku Murškoga Središće; Tomislav Žigmanov: Suvremeno pjesništvo u bačkih Hrvata na bunjevačkoj ikavici – faktografska panorama i pjesničke strategije; Irena Vodopija i Irena Krumeš Šimunović: Rukopisno

Trenutak za pjesmu

Dragutin Tadijanović

Kolo

Ej,
Kato,
zlato,
curo moja
garava!
Dolazim ti
večeras:
otet ću te
pjevujući
u sav glas!
Strgat ću ti
sve đerdane
sa vrata:
izljubit ću te
pa neka si
od zlata!
Odvest ću te
k domu svome
na vrancu čilome!
Haj!

Tradicijsko građevinarstvo hrvatskih sela u slikama

U Hrvatskome klubu „August Šenoa” 26. studenoga otvorena je izložba koja je tematski bila usmjerena ovoga puta na građevinarstvo, točnije na tradicijsko građevinarstvo hrvatskih sela u okolini Pečuha. Projekt na tu temu – u sklopu LEADER-ova programa – ostvarila je zaklada Zornica na poticaj mjesne samouprave sela Kukinja. Na projektu su marljivo radili gospođa Milica Klaić Tarađija, njezin sin, fotograf Tomislav Tarađija i kukinjski načelnik Róbert Farkas. Izložena je dosada u Kukinju, Salanti i Poganu, a sada i u Pečuhu, gdje je izložbu otvorila generalna konzulica Republike Hrvatske Vesna Haluga. Izložba „Tradicijsko građevinarstvo hrvatskih sela u slikama” od dosadašnjih izložaba razlikovala se po tome da je bila postavljena na panoima. Gledajući slike na panoima, ušli smo u svijet koji je mlađim naraštajima nepoznat i možda pomalo stran. Slike su govorile o prošlosti naših predaka, o njihovim običajima, vjerskom životu, nošnji i kući, o njihovu domu. Ova je izložba u prvi plan stavila namjenske prostore, gospodarske zgrade, dvorište, unutrašnjost i vanjštinu kuće, dakle prostore u kojima se odvijao svakodnevni život djedova i pradjedova. Cilj je ovog projekta i izložbe – reče gospođa Milica – bio pokazati mladima okolnosti u kojima su živjeli stari i pokazati veliko kulturno i povijesno bogatstvo sela.

Zahvaljujući Ženskom pjevačkom zboru „August Šenoa” i njihovim narodnim pjesmama, u izložbenu dvoranu Kluba dočaran je duh starih vremena.

Vesna Haluga, Milica Klaić Tarađija, autorica projekta, i Tomislav Tarađija

Gospođa Milica i Tomislav mnogo su putovali kako bi pronašli i ovjekovječili seoske podrobnosti koje podsjećaju na nekadašnji život. Put ih je odveo u sljedeća hrvatska naselja: Kukinj, Salanta, Nijemet, Pogan, Semelj, Suka, Sukit, Udvar i Ata. Tijekom svojih boravaka u tim selima pomoć za pronalazak starih seoskih kuća i drugih vrijednosti sela dobili su od stanovništva i načelnika sela. U Semelju njihov je vodič bio voditelj Hrvatskoga kluba „August Šenoa” Mišo Šarošac. Dok je fotoaparat neumorno radio, razgovaralo se o važnosti sakupljanja starih predmeta, o obnovi starih kuća, ali na način da se sačuva stari oblik jer se samo tako mogu očuvati uspomene. Tomislav Tarađija se pokazao dobrim partnerom u ovom radu, i već se tim njegovim angažiranjem ostvario jedan od spomenutih ciljeva: spojilo se mlado i staro, dakle – kroz objektiv fotoaparata – spojilo se oko mladog umjetnika i zidovi starih zgrada. Kao što je i mladi fotograf rekao, mnogo puta je bio i tim selima, ali nikada nije obraćao pozornost na ove kuće, a sada njegove misli i osjećaji, kako i sam reče, nalaze se u prekrasnim fotografijama.

Slike su sakupili u fotoalbum, čiji je urednik Milica Klaić Tarađija, u kojem su još spomenuli i pokazali dio sakupljačkog rada Nikole Tordinca, Balinta Vujkova, Đure Šarošca, Ladislava Matuška i Đure Frankovića.

Na otvorenju izložbe bili su mnogi, a među posjetiteljima u lijepom broju bili su i učenici pečuške Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu.

Pokrovitelji zanimljive izložbe bili su: Fond za razvoj ljudskih grada Pečuha.

Jadranka Gergić
Foto: Ákos Kollár

Mate Vargović sa svojom bakom Janom od koje je naučio mnogo pomurskih hrvatskih pjesama

„da vam pričam
priču bajnu...“

Đ. Š. Pužarov: prva ljubav

Ispričat ću ti priču

U knjižnici budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma 20. studenoga priređeno je natjecanje u kazivanju priče. Bio je to školski događaj u sklopu „Tjedna hrvatske kulture“. Kažu kako su ljudi po prirodi pripovjedači, te kako priče lakše pamtimo nego primjerice brojke. Priče nam pričaju o dobrome i zlu, o ljudskim vrednotama i kušnjama. Najčešće se prisjetimo bakinih ili majčinih priča te umiljatoga glasa tete u vrtiću. Ali kako prolazi vrijeme, mi odrasli već i možda zaboravljamo priču, pripovijetku ili pjesmu.

Toga su dana ulogu pripovjedača preuzeli hrabri interpretatori od 1. do 5. razreda. Na ovaj nimalo laki zadatak prijavilo se domalo trideset učenika. Zanimljivo kako najviše njih iz prvoga razreda jer, nemojmo zaboraviti, ipak je riječ o proznim ostvarajima. Iz prvoga su se razreda nadmetali: Julija Išpanović (Dav jarca), Larisa Kulčar (Dva jarca), Deva Kordaš (Dva jarca), Vedran Jenjik (Sanja Pilić: Što se dogodilo u mraku), Blanka Nemet (Večeras mi se ne spava), Sara Kohari (Večeras mi se ne spava), Zengő Markó (Osmijeh), Lena Mohorović (Osmijeh) i Ana Farago (Naša bakica). Pripremila ih je razrednica Zlata Gergič. Iz drugoga razreda nadmetali su se: Bence Nimród Dobos (Čudne li torbe), Barbara Kiss (Udaljenost), Mila Marilyn (Lav i miš) i Laura Szűcs (Nova basna). Pripremila ih je razrednica Ivett Bangha. Iz trećeg razreda nadmetali su se: Marko Farago i Oliver Kapor te Maja Šindik (Slon i bubamara), Rebeka Ružić i Kamila Szabados te Grga Trenčenji (Šećer i sol). Pripremila ih je razrednica Dejana Šimon. Iz četvrtoga razreda nadmetali su se: Borka Borbola i Réka Faggyas (Vuk ljenjivac), Liam Fowkes (Jesen u bari), Marko Kele (Kućica za ptice), Nimród Kepes (Magarac i vuk), Zorka Romac (Bilježnica s ušima), Grga Sabo (Šala iz Baje). Pripremila ih je razrednica Snježana Baltin. Iz petoga razreda nadmetali su se: Sofija Foltin (Oholica), Karmen Kristóf i Anđelka Nađ (Iskrivljena priča), Luca Molnár, Milena Marinković, Éva Balassa, Luca Molnár (Zlatna djevojka). Pripremila ih je razrednica Dora Grišnik. Interpretaciju učenika vrednovala su Jelica Kőrösi (predsjednica), Marija Šajnović i Kyra Zsíros-Szabó iz Đačke samouprave. Onima koji su osvojili mjesto na nadmetanju, uručene su knjige, koje su neizostavni rekviziti kućne omladinske knjižnice, kao što su Ivana Brlić Mažuranić: Čudnovate zgone šegrta Hlapića, Božidar Prosenjak: Divlji konj, Željka Horvat-Vukelja i Sanja Pribić: Slikopriče, Mirko Čulić: Domišljati sluga, R. Kipling: Knjiga o džungli ili zbirka poezije Sjajna igra Stjepana Blažetina. Pratili smo darovite pripovjedače i odista ih je bilo milina slušati. Netko je bio nesiguran pa se malo zabunio ili zastao, pa događa se to i kod najiskusnijih glumaca. Bilo je to natjecanje, ali u zdravome duhu. Primjetno je bilo kod učenika kako su svjesni da se natječu, no bitniji su bili nastup, izvođenje priče, a u pojedinim slučajevima prava glumačka atrakcija. Posebna pohvala organizatorici nadmetanja knjižničarki Klari Bende Jenjik.

Nagrađeni učenici u društvu članova prosudbenog odbora

Draga publiko, nikada nemoj podcijeniti pripovjedača jer je pravo umijeće dobro ispričati priču i tako stvoriti emotivnu vezu sa slušateljem.

Kristina Goher

Rezultati natjecanja

1-2. razred

1. mjesto: Vedran Jenjik 1. r.,
2. mjesto: Sara Kohári 1. r.
3. mjesto: Julija Išpanović 1. r.

Posebna nagrada: Laura Szűcs 2. r.

3. – 5. razred:

1. mjesto: Marko Farago, Oliver Kapor, Nina Šindik 3. r.
2. mjesto: Grga Sabo 4. r., Sofija Foltin 5. r.
3. mjesto: Luca Molnár, Milena Marinković, Éva Balassa 5. r.

Posebna nagrada: Marko Kele 4. r.

Priču napisala
Luca Molnár

Zlatna djevojka

Jednom je bilo jedno selo. U njemu je živjela jedna djevojka kojoj je otac bio vrlo bogat. Ova je djevojka bila jako učena, učila je od najboljega učitelja na svijetu.

Jednom su rekli da ima u selu još pametnije i siromašnije djevojčice. Mislila sam da ću iskušati ove djevojke koja je od njih pametnija. S pomoću ljudi sam skupila jednu veliku i jednu malu vreću novaca. Pozvala sam cijelo selo, pa sam stavila malu vreću novca pred bogatu djevojku, a veliku pred siromašnu.

– Odnosite to doma, ali bez ičije pomoći! Koja uspije, ta će dobiti ovaj novac. – rekla sam.

– Ah, zar ću se natjecati s ovom siromaškom? Što da radim? Ništa! Svakako ću ja pobijediti! Ja koja sam učila od najboljega učitelja na svijetu!

– Ona je tako bogata! Mislila sam da će biti i ona siromašna. Joj meni! Ona sve zna! A ja ni u školu nisam mogla odlaziti.

– Što? Vreća siromašne je toliko veća od moje? Kako se to moglo dogoditi? Aha, već znam zašto: mi ćemo dobiti sav novac iz vreće. Sad tu trebam biti pametna. Ali i ona. Hej ti, daj mi svoju vreću! I ja ću ti dati svoju.

– Ona misli da ću joj svakako dati veću vreću? Pa to bi bila glupost! Ali... stanimo malo! Ne mogu li bez pomoći odnijeti vreću kući, ništa neću dobiti. Da ipak pokušam? Oj, ne mogu! Dajem ti svoju vreću.

– A sada idemo. Ali to ni odvući ne mogu! Hej, nećeš li se sada mijenjati?

– Neću. Ali ako želiš, možeš i ti odnijeti svoj novac bez pomoći, malo po malo.

– A onda će ga narod razvući.

– Eto, vidiš? Ja sam već uspjela, a ti ni do sutra nećeš. Slušaj me: da nisi željela previše, mogla si postati pobjednicom, ali ovako nikada nećeš pobijediti.

Gala program u čast sambotelskoga sveca

Sveti Martin u životu narodnosti

U gradu Sv. Martina, u Sambotelu, već tajedne dugo su tekle različite manifestacije vezane uz sveca ki je rođen 316. ljeta u provinciji Panonije, u tadašnjoj Savariji. Lani je već u gradskoj Samoupravi osnovan poseban Programski ured Sv. Martina, pokidob za dvimi ljeti će se svečevati 1700. obljetnica rođenja ovoga sveca, koji se drži jednim od najpopularnijih svecev kršćanstva.

U nedilju, 9. novembra, u sambotelskom Županijskom kulturnom centru predstavile su se narodnosti ke žive na području Željezne županije. U skoro dvournom programu Nimci, Slovenci, Hrvati i Romi, štovec i Ugri iz Dobrovnika su nam jačili, tancali, oživili običaje ke se vežu k Martinju. Sve izvodjače kot i publiku na početku gala svečevanja u čast Sv. Martina je pozdravila Ildikó Szommer, peljačica Programskoga ureda, i veljek prikdala mjesto i pozornicu najmanjim. Nimška dica iz čuvarnice Sunašce predstavila su Martinjsku dičju igru, a hrvatska grupa iz čuvarnice Tvrdjava povidajkov, pod peljanjem Helene Gerenčer-Devai, dvojezično (hrvatsko-ugarski) su prikazali program Sv. Martina. Kako je rekla Dora Raffai-Horvat, potpredsjednica Hrvatske samouprave u Sambotelu, pred jačkarni zbor Djurdjice postavljena je velika zadaća da skupaspravi Martinove jačke, iz kih nij' preveć. U tom istraživanju kotrigom je bio na pomoć dr. Šandor Horvat, etnolog iz Narde i direktor Etnosela u Sambotelu, ter ovako su otpjevane dvi hrvatske i jedna ugarska jačka. Hrvatski tamburaši iz Sambotela pod dirigranjem Rajmunda Filipovića pak su zaszvirali vinske pjesme. Njegovatelji tradicijov iz Keresteša u cijeloj svojoj predstavi su se spomenuli na sveca, dok Romi su uglavnom recitali i svirali, a Slovenci isto tako su jačili kot sambotelski Jačkarni zbor Sv. Martin. U završetku programa ugarski kazalištarci iz Slovenije su nam predstavili kako se blagoslavlja novo vino, a još su veselje proširili, kad su svi začeli jačiti vinske note. – Za jubilaro 2016. ljetu, rođendana Sv. Martina, grad Sambotel jur sad se temeljito pripravlja – je začeo povidati dr. Andraš Handler, suradnik Programskoga ureda Sv. Martina, i nastavio: – U naredni dvi ljeti jako čuda programov ćemo imati, a vjerojatno i sastanke s gradskimi manjinskim samoupravami i skupa ćemo razmišljavati, kako se one moru uključiti u različite programe ter i u najveću priredbu Sambotela s dolaskom svetoga oca, pape Franje. Vjerujem da oko' toga ćemo moći isto tako skupa nešto organizirati – naglasio je petrovski Andraš Handler. Za dvournim spektaklom kušali su se specijaliteti, tako su postavljeni na naš stol šudljice i anazovi, a pokidob nij' svetka prez pečene guske, i te slatke falate su nukali sambotelski Hrvati.

Tiho

Koljnofski igrokaz „O, ta željezni firong!“

Svi igrokazači ovoljetnoga kusića

Na početku novembra je ovo gradišćansko selo bilo obogaćeno priredbami. Od sredine tajedna su se priredili medjunarodni književni susreti. Hrvatski autori iz Ugarske i Austrije i književnici iz Hrvatske su se našli na razgovori, recitacija i na simpoziju s temom „Hrvatski identitet“. Uz to je neumorni predsjednik Društva Hrvati dr. Franjo Pajrić pozvao zainteresirane i na igrokaz „O, ta željezni firong!“

Ideja ovoga igrokaza iz pera dr. Franje Pajrića je došla prilikom 25. obljetnice pada Željeznoga zastora. Još se svi spomenemo kako su Koljnofu na Veliku mašu 1989. ljeta prvi put prošli istočni Nimci prik granic. Ova zbivanja se nisu nikada zapisala. Žitak uz ovakov Željezni firong ni bio nikada jednostavan. Dogodila su se u povijesti sela i tužni i malo smišni dogodjaji. Zbog toga je Pajrić povezo štorice, ke je čuo od ljudi, s tekstom. Priredba je bila zbog tri činjenice jako važna. Prvič ima edukativan značaj, kad se od popratnoga projiciranja doznaje čuda čega od časa, ki je razdvojio familije, rodjake i prijatelje. Drugič se u igrokazu pojavljuju štorice ke su se dogodile u prošlosti. Interesantno je bilo, da su gledatelji bili osvidočeni o istinitosti ovih dogadjajev, kad su i sami poznali ove ljude. A treći si je dr. Pajrić zasukao rukave i ostavio nam gledateljem skupa s akteri, med ke je pozvao i učenike Osnovne škole Mihovil Naković, osebužno lip večer.

Vikend se je završio s folklornim otpodnevom. Ovu priredbu na Martinju je pred trimi ljeti pokrenuo Petar Mogyorósi, peljač Koljnofskoga kola. Pred brojnom publikom su nastupili školski tančoši i tamburaši pod peljanjem učiteljic Sabine Balog i Ingrid Klemenšić, Koljnofski tamburaši s Gezom Völgyijem i Koljnofsko kolo pod ravnanjem Petra Mogyorósija. Svakako, točku na i stavili su iskušeni tančoši, ki svako ljetu uvježbaju jednu koreografiju. Atmosfera je svenek jako dobra, a najvažnija je poruka ovoga vikenda: Nigdor se ne treba bojati, da čedu Koljnofci zaspati i se podati!

Foto i tekst: Ingrid Klemenšić

GORNJI ČETAR – Prošle nedilje i u ovom gradišćanskom selu je održan adventski koncert u crkvi Sv. Mikule. Prilikom svečanoga druženja nastupali su ženski zbor „Zlatni potok“ iz Turma, mišoviti zbor „Slavuj“ iz Hrvatskih Šic, dičji zbor mjesne Narodnosne škole i četarski jačkarni zbor „Rozmarin“.

Gosti iz Zagreba

Na adventskim svečanostima s baranjskim Hrvatima

U okviru Hrvatskog povjerenstva Pečuške biskupije, ostvaruje se program „Na adventskim svečanostima s baranjskim Hrvatima“. Program se ostvaruje usuradnji s mohačkom i kukinjskom hrvatskom samoupravom. Dana 6. prosinca (subota) u 10 sati očekuje se dolazak gostiju u Pečuh. Od 10 do 12 sati slijedi razgledavanje gradskog središta (bazilika, starokršćanske grobnice, Nacionalno kazalište, Robna kuća Árkád, a u 12 sati odlazak u Mohač gdje u 13 sati u tamošnjoj Franjevačkoj crkvi misu govori vlč. Augustin Darnai, a pjevaju Mohačani. U 14 sati je koncert pjevačkoga zbora zagrebačkoga Društva „Hrvatska žena“, a u 16.30 krunica koju mole Vršendani i Katoljci, sudjeluju i Kozarci i Olasci. U 15.30 organizira se posjet Narodnosnom etnografskom muzeju, uz pratnju ravnatelja muzeja Jakše Ferkova (umirovljenička ulaznica). Dana 7. prosinca (nedjelja) služi se sveta misa s početkom u 9.30 u Kukinju, misu pjeva zagrebački zbor, dok misno slavljje predvodi vlč. Josip Kvesić iz Hrvatske. Nakon svete mise u 11 sati je odlazak u marijansko svetište Majke Božje Judske, apotom u 13.30 odlazak u Siget.

Serija knjižica o crkvama u Podravini

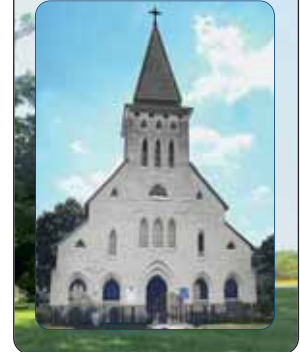
85. obljetnica crkve u Potonji
85 éves a potonyi templom

20. obljetnica kapele u Brlobašu
20 éves a szentborbási kápolna

66. godišnjica crkve u Starinu
66 éves a drávasztárai templom

Izgradnju crkve priželjkivao je nekada svaki pripadnik seoske zajednice, svaki vjernik. Tako i žitelji mnogobrojnih hrvatskih naselja koji ih do tada nisu imali, pa i hrvatskih naselja u Podravini. Imaju svoje velebne crkve Martinčani, Lukoviščani, Novoseljani, a mnogi su ih gradili i sagradili i u viorima dvadesetog stoljeća, Križevčani, Potonjčani, Brlobaščani, Starinčani. Neki su su pokazali spremnost za podnošenje velikih materijalnih žrtava.

Na temelju dokumenata Biskupskog arhiva u Pečuhu autor do sada tri dvojezična izdanja o podravskim crkvama križevačkoj, brlobaškoj i starinskoj, te šeljinskoj Đuro Franković, piše dvojezičnu seriju knjižica o crkvama u Podravini (mađarskom dijelu), u naseljima gdje obitavaju podravski Hrvati. Pri tome razgovora s mještanima, profesor u knjižicama donosi detaljne podatke o okolnostima izgradnje crkvi, navodi je imena marljivih i neumornih zidarskih i tesarskih majstora te imena članova Crkvenoga zastupničkog tijela. Tu su

ulomci pisama biskupa i župnika, ulomci iz rukopisa Historije domus, knjige koja sadrži važne događaje crkvenih ustanova te sadržaji zapisnika koji „daju dobar uvid u pravo stanje postojećih prilika i u čvrstu odlučnost hrvatskog življa“.

Stranice knjiga čitateljima usput govore još i o pjesnicima toga kraja, o nadarenom i maštovitim kazivačima hrvatskih pučkih pripovjedaka, te o vlastitim uspomjenama i doživljajima u svezi sa Podravinom i njenim ljudima.

Autor ovim dvojezičnim izdanjem „odaje počast događajima prošlosti, a ujedno se i prisjeća vremena doselidbe Hrvata u podravski kraj“.

Izdanje su ugledala svjetlo dana uz potporu Izdavačkog poduzeća Croatica, Hrvatske državne samouprave, Zajednice podravskih Hrvata, Saveza Hrvata u Mađarskoj i Joze Solge. Za lijepe snimke knjiga pobrinuli su se fotografi Ákos Kollár iz Pečuha, Zvonimir Ištvan iz Hrvatske i Đuro Franković.

Jadranka Gergić

DOČEK NOVE, 2015. U ZAVIČAJU

od 31. prosinca do 3. siječnja za 138 eura

– puni pansion, doček Nove godine s večerom, čašom šampanjca, te 2. siječnja kušanje janjetine s ražnja, uz četiri dana konzumiranja rakije i orahovca.

U NOVU GODINU S ORKESTROM PODRAVKA

PONUĐA:

- fakultativni izlet u grad Pag i Zadar
- šetnja morskom obalom
- kušanje vina uz paški sir u podrumu Denis Roka

ZABAVA:

- sauna, džakuzi, masaža, biljar, tv, ping-pong, društvene igre

PREHRANA

– švedski stol (doručak, objed, večera)

PRIJAVITE SE NA TEL.: +36 20 399 1686 ili +385 98 376 990, ili na email: tibor.radics.hr@gmail.com

ZAVIČAJ d o. o., VLAŠIĆI, Sv. Jeronima 7, 23 249 Poveljana

Mala stranica

Razglednica iz Hrvatske

Otok sv. Nikole

Otok sv. Nikole prirodni je lukobran grada Poreča. Na nj su se naselili grčki svećenici u 9. stoljeću i podigli crkvu sv. Anastazije. Kada su napustili otok, porečki biskup Bartoldo prepustio je crkvu benediktincima venecijanskog samostana sv. Nikole od Lida. Svećenici toga reda 1481. g. otoku dadoše ime Sv. Nikola, prema njihovu izvornom samostanu.

Stiže sveti Nikola

Sveti Nikola, zaštitnik pomoraca, ribara, pekara, zatvorenika, putnika, brodova, trgovaca, djece i studenata, danas je poznat kao lik koji djecu obrađuje svojim poklonima 6. prosinca, na dan sv. Nikole. Najviše ljudi ga zna po priči o darovima. Počelo je s legendom koja kaže kako je jednom živio čovjek nepoznata imena koji je bio dobrostojeći, ali je zbog gubitka carske milosti izgubio sav svoj imetak. Bio je otac triju neudatih kćeri no one nisu mogle pronaći supruga jer on, osiromašen, nije mogao ponuditi miraz (prćiju). Zbog toga ih je u očaju odučio prostituirati, a one su se tada krenule moliti Bogu da takvo zlo spriječi. Sveti Nikola doznao je što se dogodilo i uzeo vrećicu koju je napunio zlatnicima, a potom je umotao u platno. Onda se po noći potajno prišuljao kući osiromašenog oca i nesretnih djevojaka te im ubacio zlatnike kroz prozor. Kako je svota bila dostatna, otac ju je iskoristio kao miraz pomoću kojeg je udao kćeri.

Književni kutak

Mladen Pokić

DOLAZI NAM NIKOLA

Kraj prozora blista
Čizmica čista,
Starca svetog čeka,
Stiže izdaleka!

Kad u sate rane
Plavo jutro svane,
Prva bit će stvar –
Potražiti dar!

K'o sunašca mala
Zasjat će zjene,
Starče sveti, hvala,
Misliš i na mene!

Jesenski književni dani 2014

Jesenske književne dane u Pomurju potaklo je Društvo Horvata kre Mure još 2002. godine, tako postavljajući spomen Stipanu Blažetinu, pjesniku, pedagogu, javnom djelatniku hrvatske zajednice u Mađarskoj. Otada se Dani svake godine priređuju, a u zadnje vrijeme oko organizacije se trudi mjesna Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“. Tako je činila i ove godine u suradnji s Osnovnom školom „Katarina Zrinski“ od 18. do 21. studenoga. U okviru Jesenskih dana objavljen je natječaj za pomurske škole „Naši književnici“, odnosno „Moja omiljena hrvatska knjiga“, organizirano je gostovanje serdahelskih učenika u budimpeštanskom HOŠIG-u, uređena je izložba radova, dodijeljena su priznanja serdahelske Hrvatske samouprave.

Učenici na završnoj svečanosti Jesenskih književnih dana

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ među svojim ciljevima smatra najvažnijim očuvanje i razvijanje hrvatskoga jezika. Kako bi to ostvarila, svake godine priređuje razne priredbe vezane uz hrvatski jezik. Takve su priredbe i Jesenski književni dani. Prigodom programa uvijek raspiše natječaj za učenike pomurskih škola kako bi se bolje upoznali s bogatstvom hrvatske baštine, te svojim radom pridonijeli učenju hrvatskoga jezika. Ove godine za učenike viših razreda bio je zadatak izraditi pano o hrvatskim književnicima iz Mađarske, a za niše razrede naslikati svoju omiljenu hrvatsku knjigu. Na natječaj za više razrede stiglo je šest izvrsnih radova na kojima su predstavljani književnici od Gradišća do Bačke, njihov život i djelo, na panoe su nalijepljene fotografije, napisani citati iz najpoznatijih djela. Za natječaj „Naši književnici“ nagrađeni su serdahelski, keresturski i draškovečki učenici. Na natječaj „Moja omiljena hrvatska knjiga“ pristiglo je više od šezdeset radova iz keresturske, serdahelske, Sumartonske i draškovečke osnovne škole. Učenici su oslikali najpoznatije hrvatske romane: Čudnovate zgrade šegrta Hlapića, Vlak u snijegu i druge. Nagrađivano je ukupno dvadeset i pet radova čiji su autori preuzeli nagrade na završnoj svečanosti Jesenskih književnih dana. Na završnu svečanost došlo je mnoštvo gostiju iz okolnih hrvatskih ustanova te iz Hrvatske, s kojima

suraduje mjesna hrvatska samouprava i škola (Osnovna škola Draškovec i Sveučilište u Zadru). Njih je pozdravila ravnateljica Marija Biškopić Tišler, a među uzvanicima i novoizabranog predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Guga. Predsjednik HDS-a obratio se učenicima čestitajući im na vrlo lijepom prigodnom programu, te im reče da spomen Stipana Blažetina čuvaju najbolje ako će njegovati hrvatski jezik i kulturu za koje je i on vrlo mnogo učinio, ujedno je obećao pomoć od krovne organizacije u svezi s održavanjem hrvatske samobitnosti.

Priznanje za izniman doprinos u očuvanju hrvatske nacionalne svijesti

Hrvatska samouprava «Stipan Blažetin» 2012. godine utemeljila je priznanje za osobe koje su imale, odnosno imaju znatnu ulogu u očuvanju nacionalne svijesti Hrvata u Serdahelu i bližoj mu okolici. Odlukom Samouprave, u ovoj godini to priznanje dodijelila je profesorici dr. **Smiljani Zrilić**, pročelnici odjela za izobrazbu učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru, i **Mariji Biškopić Tišler**, ravnateljici serdahelske Hrvatske osnovne škole, koje već godinama rade na održavanju suradnje dviju ustanova poradi promicanja učenja hrvatskoga jezika.

Priznanje za marljiv i ustrajan rad u učenju hrvatskoga jezika

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ lani je utemeljila priznanje za marljiv i ustrajan rad u učenju hrvatskoga jezika i njegovanju kulture.

Priznanje svake godine dodjeljuje učenicima osmog razreda s prebivalištem u Serdahelu, koji su tijekom osam godina bili odlični đaci iz hrvatskoga jezika, te sudjelovali na raznim hrvatskim natjecanjima, programima, pomagali rad Hrvatske samouprave. Odlukom Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“, u 2014. godini Priznanje je dodijeljeno **Bernadeti Turul i Eriku Hegedúsu**.

Bernadeta Turul tijekom sedam godina bila je odlična učenica iz hrvatskoga jezika. Više puta sudjelovala je na regionalnim i državnim natjecanjima kazivanja stihova, postigla više puta prvo mjesto, na državnom natjecanju hrvatskoga jezika prošle godine osvojila je 1. mjesto.

Godinama je sudjelovala u pripremanju projektnu temu Croatiade, nastupala na Međimurskoj popevki, na književnim večerima, kulturnim programima Hrvatske samouprave, plesala u folklornoj skupini i svirala u školskome tamburaškom sastavu. Erik Hegedús od prvog do sedmog razreda također je bio odličan učenik iz hrvatskoga jezika. Iz godine u godinu sudjelovao je na natjecanju Croatiadne projektne teme. Od drugog razred svira tamburicu i najmarljiviji je svirač je među tamburašima, često prati i Serdahelski pjevački zbor. Nastupao je na književnim večerima, mnogo puta je pomogao u kulturnim programima Hrvatske samouprave te plesao u folklornoj skupini.

Jesenski književni dani završeni su misom zadužnicom za Stipana Blažetina 22. studenoga, koju su naručili pedagogi Osnovne škole «Katarina Zrinski» moleći se za dušu 2001. g. preminulog učitelja, ravnatelja serdahelske škole.

VINKOVCI – U organizaciji Zajednice kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, u Vinkovcima se 14. studenoga održala kulturno-znanstvena manifestacija «Šokačka rič 12». Manifestacija je pokrenuta radi očuvanja i njegovanja slavonskog dijalekta. U sklopu bogatoga programa održan je i znanstveni skup «Slavonski dijalekt», predstavljen je Zbornik Šokačka rič 11, u kojem su radovi s lanjskoga znanstvenog skupa u Vinkovcima (recenzenti prof. dr. Ljiljana Kolenić i prof. dr. Marko Samardžija, urednica prof. dr. Anica Bilić), te je održana svečanost dodjele nagrada ovogodišnjim laureatima, prof. dr. sc. Vinku Brešiću i Josipu Dumendžiću Meštru. Svoje znanje i ove su godine pokazali «Štokavčiči», mladi baštinici i kreativni promicatelji šokačkoga govora iz desetak osnovnih škola s područja Vukovarsko-srijemske županije, a u glazbenom dijelu programa nastupili su učenici Glazbene škole Josipa Runjanina iz Vinkovaca i profesorice Sanja Čurko i Tamara Krajnović. Skupu je nazočila i Marija Prakatur iz Mohača održavši predavanje naslova Poslovice u govoru mohačkih mohačkih Šokaca. (M. K.)

SINAC; ČEPREG – Kako nas je informirala Marija Kralj-Kiss, predsjednica Hrvatske samouprave u Čepregu, Hrvati iz toga grada pozvani su na dvodnevnu turneju u staru domovinu. Predlani su čepreški Hrvati prvi put predstavili u domaćem krugu kratki igrokaz s božićnim običaji Gradišćanskih Hrvata, kojega su potom lani još jednoč prikazali, a ljetos će tu predstavu odnesti i stanovnikom Sinca u Gackom polju, blizu Otočca. Putnici «Po staza naših starih» lani su gostovali na tom mjestu, a med njimi i Marija Kralj-Kiss, odnud poznanstvo i sad, evo i poziv za ponovno spravišće. U subotu, 13. decembra, u 18 uri počinje svečana maša u mjesnoj crikvi, potom slijedi gradišćanski spektakl, a nažgat će se i treća adventska svića pred druženjem. Drugi dan će čepreška delegacija pravoda skočiti i do Jadranskoga morja, još pred putovanjem domom.

BUDIMPEŠTA – Sljedeća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 20. prosinca 2014. godine u 10 sati u Uredu Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24) ili u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj na otoku Pagu (Vlašići, Sv. Jerolima 7). Predsjednik Skupštine HDS-a Ivan Gugan za sastanak je predložio ovaj dnevni red:

1) Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 2) Izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2014. godinu. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 3) Prijedlog Plana rada HDS-a za 2015. godinu. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 4) Donošenje odluke o Planu unutarnjeg nadzora za 2015. godinu. Referent: Ivan Gugan, predsjednik; 5) Donošenje odluke o popunjavanju dužnosti upražnjenoga zastupničkog mandata (zatvorena sjednica). Referent: Ivan Gugan, predsjednik.

BUDIMPEŠTA – Hrvatska i Grčka samouprava XV. okruga u subotu, 6. prosinca, zajednički priređuju prigodni program za doček svetog Nikole. Program u Općeprosvietnom domu „Csokonai“ počinje u 18 sati. Hrvatsku zajednicu zastupa tukuljski Tamburaški sastav Kolo.

KOLJNOF – U ovom naselju od pondiljka pozivaju sve mještane k otpiranju adventskih oblokov, glavni organizatori su Društvo Hrvati, Fara Koljnof, Hrvatska samouprava Koljnofa, Koljnofsko hrvatsko društvo, Mladik i Restoran Levanda. Svaki dan na drugom mjestu se moli i jači skupa u ovom predbožićnom vrimenu, a lipu obavezu su na sebe zeli i institucije (čuvarnica,

Crikva Sv. Martina u Koljnofu čeka na obnovu

škola) kot i društva ter i privatnici. Zadnji dan, 23. decembra, otpodne u 16 uri, gane se skupna šetnja od Glavne ulice do zadnjega poslidnjega obloka u Ulici Mira. Svi dohotki ovih priredab će se ponuditi za renoviranje crikve Svetoga Martina.

HRVATSKI ŽIDAN – Pred spomenik palih junakov u I. i II. svitskom boju pozivaju sve mještane u ovom selu 7. decembra, u nedilju, u 9.30 na skupnu molitvu i polaganje vijenca u čast svim žrtvam I. svitskoga boja, što se je začeo pred stovima ljeti. U deset uri Štefan Dumović služi svetu mašu u mjesnoj crikvi. U subotu, 20. decembra, domaća samouprava čeka u mjesni kulturni dom seosku dicu, pod 14 ljet starosti, na seosku božićnu svetačnost, na koj nastupaju mališani iz čuvarnice i školari. Skupno jačenje, kuhano vino s druženjem, a i podiljenje darov takaj su na programu. Četvrte adventske nedilje, 21. decembra, početo od 16 uri, mjesni ženski zbor Peruška Marija čeka na koncert sve Židance u crikvu Sv. Ivana Krstitelja.

SERDAHHEL – Hrvatska samouprava Zalske županije 11. prosinca u Fedakovoj kuriji organizira okrugli stol hrvatskih samouprava s tematikom planovi radi očuvanja nacionalne samosvijesti, materinskog jezika i kulture u Pomurju. Gosti okrugloga stola bit će: Mišo Hepp, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu, i Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

BUDIMPEŠTA, BAČKI BREG – Novinsko izdavačka ustanova „Hrvatska riječ“ (Subotica), Udruženje građana Hrvata Šokaca „Ante Jakšić“ (Bački Breg), Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo „Silvije Strahimir Kranjčević“ (Bački Breg) organiziraju predstavljanje djela Marka Dekića Bodoljaša u utorak, 9. prosinca u domu kulture Bačkoga Bregu. O knjigama će govoriti Ivan Karan i Marko Dekić Bodoljaš. Riječ je o pjesničkim zbirkama U kolo (1969.), Duga nad zavičajem (1979.), Tišine i ljubavi (1986.), Stopama djetinjstva (1989.), S bačvanske ravnice i Mirisi vrbika (2001.).

GARA – Hrvatska samouprava 14. prosinca ove godine u domu kulture, s početkom u 14 sati proslavit će Materice i Oce. Uz kratak prikaz knjige „Garske bunjevačke familije na slikama“, u programu sudjeluju učenici garske osnovne škole, Omladinska plesna grupa, Bunjevačka izvorna kulturna grupa i Tamburaški sastav „Bačka“. Priredba će se ostvariti s potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Božićni koncert

1. dio:
**„Svim na zemlji mir,
 veselje“**

Sudjeluju:

“Mladi tamburaši”

KUD Podravina – Barča

Andor Vêgh i Franjo Dervâr-Kume

KUD Drava – Lukovišće

2. dio:
Koncert Gorana Karana

PEČUH, KONCERTNA DVORANA “KODÁLY”

17.12.2014. 19⁰⁰

**ULAZNICE: HRVATSKI VRTIĆ, OSNOVNA ŠKOLA,
 GIMNAZIJA I UČENIČKI DOM “MIROSLAVA KRLEŽE”
 INFORMACIJE I REZERVACIJA: hds.kpcohm@gmail.com**

CIJENA ULAZNICE: 3.000,- HUF

ORGANIZATORI:

KULTURNO-PROSVJETNI CENTAR I ODMARALIŠTE HRVATA U MAĐARSKOJ,
 ZAJEDNICA BARANJSKIH HRVATA, JOZO HARI, JOZO SOLGA

SPONZORI:

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ, ZAJEDNICA PODRAVSKIH HRVATA,
 HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA, HRVATSKA SAMOUPRAVA PEČUH
 CROATICA N.D.O.O.

ZSOLNAY
 ÖRÖKSÉGKEZELŐ
 NONPROFIT KFT.

Kodály

HRVATSKI *glasnik*

RADIO *Croatia*